**Виходить у Львові** що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

**Редакция і Адміністрация:** улиця Чарнецкого ч. 12.

**Письма** приймають ся лиш франковані.

**Рукописи** звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

**Рекламациї** незапечатані вільні від оплати почтової.

# НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

**Передплата** у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провинциї:
на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

## Вісти політичні.

*(Переговори др. Кербера з Німцями і Чехами і ческа техніка в Празї. — Вплив угорских подій на Австрию. — Криза в сербскім мінїстерстві і єї причини. — Митова кара на Болгарию. — Ворохобня в Македонії. — Болгария а Туреччина).*

З Відня наспіла чутка, що президент мініістрів др. Кербер має в половині сего місяця розпочати з Німцями і Чехами переговори угодові. Початком до тих переговорів має бути купно ґрунту під ческу техніку в Берні на Мораві. З німецкої сторони доносять іменно, що мінїстерство просьв. закупило від монастиря Августинів в Берні за 321.808 К ґрунт, що займає 25.721 квадр. метрів простору і хоче там побудувати будинок для ческої технїки, котра має бути основана в силу §. 14, позаяк Рада державна доси ще не ухвалила потрібних на ту цїль фондів.

Події на Угорщинї зачинають впливати також і на Австрию. Президент палати панів кн. Альфред Віндішґрец так висказав ся сими днями в сїй справі: Уступки, які в нерозважний спосіб пороблено опозициї угорского парляменту що-до предложень войскових, а котрі остали ся без успіху і тепер вже не можна їх буде відкликати, мають також і для нашої половини держави далекосягаюче значінє. В наслїдок щораз більшої запутанини на Угорщинї наші посли ледви чи зможуть ще раз голосувати за угодою з Угорщиною, тим більше, що Угорщина анї трошки не таїть ся з тим, що з цїлою силою змагає до персональної унії. Угорщина, що правда, ще не скріпила ся так економічно, щоби могла завести той стан і угорскі патриоти мусять на сповнене своїх плянів в сїм напрямі наложити ще кілька лїт здержливости. Але до персональної унії прийде в тій хвили, коли одноцїльність войска буде ослаблена і длятого єсть обовязком кождого патриота по сїй сторонї Литави розважити добре, чи до того стану, котрий не дасть ся удержати, не треба би старати ся зараз довести і тим способом не допустити, щоби з ходом часу економічне становище Угорщини через сповнене сеї гадки скріпляло ся і підносило ся коштом сеї половини держави.

Обреновичів вже нема і нема на кого звалювати вини за внутрішні роздори, і мимо того що на тронї засїв Карадьордєвич, в Сербії зачинає ся колотнеча на ново. Нове мінїстерство не урядує ще й чверть року, а вже розлїтає ся. Внаслїдок незгоди мінїстра війни Атанасковича з прочими мінїстрами прийшло до кризи, котрої причина, як доносять з Білграду, єсть слїдуюча: Кількох мінїстрів зажадало перенесеня чотирох офіцирів і чотирох цивільних урядників мінїстерства війни, котрих поступоване противить ся правительству, та відмовили мінїстрови війни кредиту. Ґенерал Атанаскович зі свого боку спротивив ся жаданю своїх товаришів. Позаяк межи мінїстрами Живковичем, Стояновичем, Велковичем а мінїстром війни не могло прийти до згоди що до перенесеня тих нелюблених офіцирів, то Авакумович вручив королеви димісию цїлого кабінету. Король, як зачувати, поручить Авакумовичеви реконструкцию кабінету, а коли би то не удало ся, повірить Ґруїчеви утворене нового.

Дві, як на тепер сензацийні вісти подають з Білграду: Білградский уряд митовий наложив на болгарске правительство 21.000 франків кари за то, що оно перевозило через Білград вісїм ваґонів муніциї а подало, що везе папір. Муніция була так опакована, як колиб то посилано в паках папір з фабрики. — Сими днями мають відбути ся в Білградї збори сербских журналїстів, щоби запротестувати проти тероризму, який роблять на журналїстів від часу убийства короля.

З Константинополя доносять, що в Македонії від трох днів якось притихло а причиною того єсть, що для трецкого войска над-

---

1)

## БОСНА і ГЕРЦЕҐОВИНА

*(Після Прайндльсберґера, др. Вальтера, Реннера, Делї і др. зладив К. Вербин).*

Сего місяця минає якраз 25 лїт, коли австрийске войско, сповняючи мандат вложений на Австро-Угорщину берлиньским договором з дня 13 липня 1878 р., по першій кровавій борбі дня 5 серпня згаданого року заняло турецке тодї місточко Маґлай, положене над рікою Босною. З кровавою борбою під Маґлаєм вяже ся сумна згадка першого вступленя австро-угорскої армії до Босни і Герцеґовини або так званих вині окупованих країв. Як прийшло до тої окупациї, зараз побачимо.

По росийско-турецкій війнї в 1877—1878 прийшло межи Росиєю а Туреччиною до мира в Сан Стефано, малім побережнім місточку над морем Мармора, де єсть монастир сьв. Стефана, від котрого пішла й назва того місточка. Росия хотїла використати свої успіхи у війнї з Турками і забезпечити собі не лиш такий вплив на балканьскім півострові, котрий по правдї міг би був рівнати ся єї панованю тамже, але також і свобідний переплив для її воєнних кораблів через Босфор і Дарданелї. Росия під ту пору була й без того всемогучою на Балканї, бо Болгария, Сербія, Чорногора і Греция стояли зовсїм по єї сторонї а Румунія з конечности, хоч нерадо, мусїла держати ся Росиї. Розходило ся лиш о то, щоби сим фактичним відносинам надати правне значінє, а до того мав довести договір в Сан Стефано.

Переговори в справі сего мира вели зі сторони Росиї звістний росийский полїтик ґр. Іґнатієв і росийский посол в Константинополи Нелїдов. Постанови сего мира, підписані дня 3 марта 1878 р. обома сторонами, викликали велике невдоволенє держав европейских, головно Анґлії і Австро-Угорщини яко найбільше інтересованих на Балканї. Анґлія длятого зараз запротестувала против того мира а Австро-Угорщина зажадала, щоби сю спорну межи державами справу залагодив конґрес великих держав европейских. Місцем конґресу вибрано Берлин, де всемогучий тодї кн. Бісмарк мав відограти ролю „честного посередника“ між державами. В конґресї тім, що відбував ся від 13 червня до 13 липня 1878 р., взяли участь репрезентанти Австро-Угорщини, Анґлії, Франциї, Італії, Росиї і Туреччини, а крім того допущено також і репрезентантів поменших держав Румунії, Сербії, Чорногори і Греції та вірменьского архиепископа і перского посла. Представителї поменших держав брали участь лиш в тих засїданях, на котрих обговорювано справи, дотикаючі безпосередно держав, які они заступали; впрочім рішали все представителї великих держав. Австро-Угорщину заступав тодї між иньшими тодїшний мінїстер для справ заграничних ґр. Андраші а Росию кн. Ґорчаков.

Берлиньский конґрес змінив значно постанови Сан Стефаньского договора і то головно в некористь Росиї і балканьских держав, признаючи сим послїдним значно менші користи від тих, які їм признав був договір в Сан Стефано. Румунія одержала повну независимість, але мусїла відступити Росиї Бесарабію а за то дістала Добруджу. Сербія і Чорногора одержали також независимість, але за то значно менші простори землї, як їм то признав був Сан Стефаньский договір. Найгірше вийшла Болгария, з котрої Росия хотїла зробити найбільшу державу на Балканї. Для Росиї безпосередно була найбільше некористною та постанова конґресу, що задержано і дальше давні постанови що до перепливу росийских воєнних кораблів через Босфор і Дарданелї, після котрих Туреччина має право не перепустити воєнні кораблї анї з Чорного моря в Середземне анї із Середземного моря в Чорне море.

Але найважнїйшою і найбільше характеристичною постановою берлиньского конґресу була та, що Австро-Угорщинї, так сказати би, нї з сего нї з того, поручено, щоби она заняла турецкі провінциї Босну і Герцеґовину і нїби то в імени султана завела там лад і порядок та зробила спокій і управляла сими краями без нїякого близше означеного речинця. Стало ся то на внесенє Анґлії, на котре згодила ся також і Росия. Як до того прийшло, годі тут розбирати; се єсть річию фахового історика. Свого часу говорено о тім голосно, що се стало ся головно заходами кн. Бісмарка і кн. Ґорчакова, отже за згодою Німеччини і Росиї, а треба ще й то додати, що Анґлія, заким згодила ся взяти участь в берлиньскім конґресї, порозуміла ся насамперед з Росиєю в найважнїйших справах на Балканї. Полїтицї кн. Бісмарка залежало дуже на тім, щоби

ходить нова поміч та що розвинено всю велику енерґію проти ворохобників. Ватаги, які були тепер появили ся, не були великі; більші з них змусили селян приступити до ворохобників і тим ніби то стали ся великі. З декотрих сїл прилучили ся до ворохобників зі страху навіть жінки і дїти. Так само прилучили ся були до одної ватаги т. зв. Куцо-Волохи. Ворохобники запровіянтували ся в той спосіб, що нападали на хутори, або таки на поля зі збіжем та на городи Турків і тих християн, що противні ворохобни. Межи магометаньским населенєм успокоїло ся знову, але Магометани по селах домагають ся оружия.

Болгарский дипльоматичний аґент в Константинополи Ґешов завірив оногди Порту, що внаслїдок заряджених болгарским правительством мір на граници не перейшли в послїдних часах на турецку сторону анї нїякі болгарскі ватаги, анї болгарскі офіцири. Болгария буде старати ся удержати і дальше коректне становище супротив Туреччини.

---

# Новинки.

*Львів дня 14-го серпня 1903.*

— **Конкурс** розписало ц. к. Мінїстерство торговлї на чотири посади комісарів будівництва і пять посад ад'юнктів будівництва з речинцем до кінця серпня с. р. До одержаня одної з тих посад вимагає ся зложеного другого державного іспиту на полїтехнїцї.

— **Нарада руских послів.** В суботу дня 15 серпня відбуде ся о 9 год. рано у Львові (готель Жоржа) нарада руских послів до сойму краєвого і ради державної з Галичини і Буковини. В тій нарадї має взяти участь 23 руских послів.

— **Руский театр** під дирекциєю п. Михайла Губчака одержав від „Рускої Бесїди" відпустку на час лїтного сезону і скористав з тої відпустки в той спосіб, що дав ряд вистав в Жмиринцї, Житомирі і в Волочисках в Росиї. Ті вистави тїшили ся там великим поводженєм і придбали загальну симпатию для нашого театру. Тепер перебуває театр в Підволочисках, звідки по трох виставах переїде на два тиждні до Збаража, а опісля на дальші вистави до Бережан.

— **Оповіщенє.** Повідомляє ся П. Т. інтересованих, що мимо удїленої Вис. ц. к. Намістництвом концесиї громадї міста Перемишлян на ярмарок на кожухи від дня 28 серпня і 14 слїдуючих днїв, відбуде ся як кождого року великий ярмарок в Уневі, перемишляньского повіта від 20 серпня до 1 вересня включно. Концесия надана громадї міста Перемишлян не зносить анї ограничає зовсїм ярмарку в Уневі. — Від адмінїстрациї дібр гр.-кат. митрополїї: о. *Іван Чапельский*, адмінїстратор дібр.

— **Датки на „Селяньску Бурсу в Богородчанах".** По заснованю сеї „Селяньскої Бурси" дня 4 серпня с. р., вніс підписаний дв сьвітлого видїлу повітового в Богородчанах прошенє о удїленє запомоги на перші найпотрібнїйші видатки бурси. На засїданю дня 5-го серпня Вп. члени видїлу ухвалили для тої бурси квоту 50 кор., за що почуваюсь до милого обовязку Вп. репрезентациї видїлу сердечно подякувати. За сим дня 6-го одержав підписаний переказом почтовим від дуже щирої та патріотичної душі Вп. п. Романа Алексевича з Угнова 10 кор. на бурсу, за що рівнож сердечно дякую. В случаю, як би ще сего року шкільного з браку школярів не мож було приступити до отвореня такої бурси, то прислані гроші зложить ся на книжку щадничу в повітовій касї ощадности в Богородчанах на річ „Селяньскої Бурси". — *Вол. Паук.*

— **Земля на продаж.** В товмацкім повітї в селах Бортники, Мелянів і Грушка есть до розпарцельованя 2.400 морґів, з того 1.600 морґів орної землї і 800 морґів лїса. На тім ґрунтї есть три гарні фільварки з добрими будинками мешкальними і господарскими. Інформациї устні і письменні удїляє повновластник властителя посїлости, п. Володислав Павельский в Товмачи.

— **З Богородчан** доносять: Дня 12 н. ст. липня с. р. відбуло ся торжественне отворенє читальнї „Просьвіти" в Богородчанах-містї заходами щирих та ревних патріотів як з духовної так і міскої інтелїґенциї. Головою сеї читальнї „Просьвіти" одноголосно вибрано п. Остапа Весоловского.

— **Вісти з півн. Америки.** (За американьскою „Свободою"). Новий сьвященик Ю. Полянський з мукачівскої епархії прибув до Америки і обняв парохію в Ст. Клер, Па. — Дня 26 липня згорів заїздний дім (готель) Макара Вільхи в Олїфантї, Па. Школа виносила 500 долярів. — Дня 18 липня відбув ся в Скрентон, Па. соборчик скликаний о. А. Годобаєм. На соборчик взивав о. Годобай всїх угорских сьвящеників, але явило ся їх лише 15. Обговорювано положенє гр.-кат. церкви в Америцї та кромі сего вислано „меморандум" до єпископского комітету на Угорщинї з жаданєм чимскоршого установленя тут єпископства. — З Північної Дакоти в Спол. Державах пише до „Свободи" руский кольонїст Теодор Теляк: „Урожаї були у нас добрі. Я ту лише сам з Руснаків на плейзї, а прочих 5 кольонїстів є Англичанами. Пасемо вівцї. Маємо їх пiснайцять тисячів". — Після урядової статистики прийшло в 1902 роцї до Спол. Держав 7.533 Русинів-еміґрантів.

— **Зелїзничі крадежі в Перемишли.** Оногди арештовано в Перемишли маґазинерского помічника Коржінка, у котрого найдено склад украдених на зелїзницях річий. При слїдстві признав ся Коржінек, що у спілцї з ним стояли два маґазинери, з котрими він дїлив ся украденими річами.

— **Нова недуга** вибухнула епідемічно між робітниками в копальнях Вестфалїї і надреньских провінций. Недуга проявляє ся блїдницею, ослабленєм очий і сил в цїлім орґанїзмі, так, що недужий стає зовсїм неспосібний до працї. Причиною недуги есть рід глистий в кишках. Для навіщених тою недугою побудовано 56 окремих шпиталів, в котрих ординує 200 лїкарів. З порученя властий лїкарі оглядають родини всїх робітників копальняних і доси стверджено, що на 100 осіб було 51 недужих. До лїченя уживають витягу папороти, однак той лїк не всїм помагає, а деякі від него послїпли.

— **Невірний суджений.** Обіцюючи оженити ся, вимантив якийсь незвістного назвища робітник від зарібницї Катерини Плесканчук 90 кор. готівкою, годинник і одїнє вартости 90 кор., а відтак дав на заповіди з иншою дівчиною. Заведена в своїх надїях Плесканчук, довідавшись о зрадї судженого, котрого назвища навіть не знає, удала ся до полїциї з просьбою, аби відобрала від него виманчені у неї гроші і подарунки.

— **З товариства сьв. Петра.** На річ товариства сьв. Петра прислали: декан скалатский о. Герасимович 38 кор., на котрі зложили: церков і парох Товстого о. Чачковский 8, церков і парох Турівки о. Мандичевский 8, церков і парох Грималова о. Малишевский 8, парох Рожиск о. Зазуляк 2, церков Жеребок і Вікна по 6 кор; дальше зложили: громада Зашків 6, церков і завідатель Сухоріча о. Бобовник 8, церков і парох в Дубровици о. Лагола 8, церков і парох в Теребовли о. Залуцкий 12 і зборівский декан о. Чумак 32 кор., на котрі жертвували: церков і парох Осташовець о. Алискевич 14, церков матерна і дочерна Ярославичі 12, а церков в Зарудю 6 кор; наконець прислав декан ходорівский о. Кмицикевич кор. 61·70, на котрі окрім церкви в Ляшках, цер-

---

відвернути Австро-Угорщину від впливу на Німеччину, а то в той спосіб, щоби в сїй державі дати перевагу славяньским елементам. Тепер була до того як найлїпша нагода. В інтересї німецкої а радше пруської полїтики лежало, щоби Австро Угорщину випхнути дальше на полудне, на балканьский півостров, звернути туди всю єї силу і тим способом зробити єї нешкідливою для верховодячих в Німеччинї Гогенцоллернів. Кажуть, що гадку до того піддав кн. Ґорчаков, котрому здавало ся, що то вийде на користь Росиї, коли Австро Угорщина запутає ся безпосередно в балканьскі справи. Великий панславістичний рух, який настав був в тодїшних часах, так був запаморочив голови росийским полїтикам, що їм здавало ся, що висуненє Австро-Угорщини на Балкан не лиш не пошкодить Росиї, але ще їй і поможе, бо ослабить габсбурґску монархію, збільшить в нїй панславістичний рух а той і в самій монархії підготовить терен для росийскої роботи. Стало ся отже, що на внесенє Анґлїї, а поправдї, як кажуть, заходами кн. Бісмарка і кн. Ґорчакова, Австро-Угорщина дістала мандат заняти Босну і Герцеґовину.

Заким ще підписано договір, Австро-Угорщина знала, яка їй припаде роля на Балканї, і длятого вже в липни зачала лагодити ся до походу на Балкан. Але які то були приготовленя!

Під ту пору були в нашій монархії всемогучі мадярскі впливи. Угорщина, хоч явно не противила ся окупациї турецких провінций, то все-таки не дуже була рада з неї, бо бояла ся, щоби славяньский елемент не взяв переваги. До того приходило ще й правне питанє: чи нові краї, скоро будуть занятї, мають належати до країв угорскої корони, чи до країв австрийских, чи може до цїлої монархії? В непевности, які будуть правні відносини нових країв, хотїли Мадяри, щоби окупация як найменше коштувала, значить ся, щоби Угорщина до неї як найменше причиняла ся, а з другої сторони, щоби як найбільший хосен з окупациї мали Мадяри. Ґр. Андраші, знаючи бажаня Мадярів, потїшав їх і вмавляв в міродайні круги, що окупация Босни і Герцеґовини не потягне великих жертв за собою. Після его погляду не треба мобілїзувати великої армії, бо як казав, один полк з хоругвою і музикою по переду вистане вповнї, щоби заняти Босну і Герцеґовину.

Люди, що знали відносини в сих краях, остерігали перед таким оптимізмом. Ґенеральний австро-угорский конзуль Васич доказував, що сама Босна може вислати на поле війни яких сто тисячів ворохобників, а турецкий намістник в Сераєві говорив зовсїм отверто, що він буде боронити край від австрийского походу. Мимо того перемогли впливи угорскі і до окупациї Босни і Герцеґовини змобілїзовано всего лиш 72.000 мужа; з тих 17.000 мало заняти Герцеґовину, а 55.000 Босну. Головна армія під начальною командою польного обозного, бар. Йосифа Филиповича, мала заняти Босну і в тій цїли подїлила ся на чотири кольонни: головна кольонна збирала ся в Бродї, а побічні кольонни коло Шамаца, Костанїци і Старої Ґрадиски в Славонїї. Дивізия піхоти під командою польного маршалка-поручника бар. Йовановича, переступила границю Герцеґовини коло Імоскі і Врґорац, та станула 4 серпня в Мостарі, заким ще ворохобники могли заняти се місто.

Не так легко пішло в Боснї. По сїй сторонї границї, в хорватскім Бродї була головна кватира і тут збирало ся войско. В цїлій охрестности настав був великий рух; віддїли войска ішли одні за другими, стягали ся поволи, бо о підводи було дуже трудно. Місто Брод невеличке, бо має нинї не більше як 5000 жителїв. Оно лежить над рікою Савою, через котру переходить тепер зелїзний міст для зелїзницї і для руху возового. Тодї ще не було моста, отже войско взяло ся ставити міст на чайках. Турки з противного боку дивили ся спокійно, що тут Австрийцї роблять і не перешкаджали зовсїм їх роботї. В ночи на 28 липня 1878 наспів приказ для войска іти до Босни. Досьвіта о 5 годинї розпочав ся похід. Войско переходило поволи по чайковім мостї на турецку сторону до босаньского Броду. Цїла кольонна складала ся з одного баталїона стрільців, трох шкадрон 7 полку гузарів, з одного полку піхоти, баталїону піонїрів і віддїлу санїтетів. Коли войско перейшло через границю, музика заграла австрийский гимн і на турецкій коморі в пограничнім сїлци Бузуд вивішено австрийску хоругов.

О тій самій порі пустились в похід і другі кольонни. Сема дивізия під командою польного маршалка-поручника кн. Віртемберґского перейшла через Саву коло Старої Ґрадиски, а передна сторожа заняла без найменшого опору турецку кріпость Бербір та вивісила на нїй

кви і пароха в Васючині о. Бачиньского, церкви і пароха в Сугрові о. Ольша і церкви Голдович; зложили ще по 2 кор. слідуючі жени сьвященическі: Воєвідкова Минодора, Пеленьска Меланія, Величковска Людвика, Бачиньска Каролина, Ольшева Павлина, Донаровичева Бронислава і Домбчевска Климентина. Надто зібрав о. декан Кмицикевич дрібними датками кор. 5·70. З тими членами приступили до товариства сьв. Петра з деканату ходорівского, всї церкви, всї сьвященики і всї жени сьвященическі. Честь їм. Складаючи їм всім сердечну подяку, кличемо до всїх прочих деканатів: „Иди і твори такожде". — *Видїл.*

**— Поміч для потерпівших від повений.** Іменем польского людового сторонництва ходила оногди депутация, зложена з послів: Стапіньского, Бернадзїковского і Кремпи, до п. Намістника ґр. А. Потоцкого і віцемаршалка краєвого видїлу, д-ра Пілята, з домаганем о поміч для населеня, що потерпіло від повений в західній Галичинї. Речник депутациї, др. Бернадзїковский заявив між иншим, що наслїдки повений відобють ся на населеню страшно, особливо, коли вийдуть тамтогорічні запоби, а коли в додатку із сегорічних жнив не прибуде нїчого, то можна дожидати грізних подій. Сему лихови запобігчи може лише держава і край, коли поспішать з як найбільшою помочию. Длятого депутация домагає ся: 1) Значної підмоги з державних фондів; 2) скликаня сойму; 3) відписаня з уряду податку ґрунтового і домово клясового в околицях, навіщених повению, та здержаня екзекуциї всїх податків; 4) занеханя маневрів в тих околицях; 5) зорґанізованя доставн зерна до осїнних засївів та бураків до саджения з весною; 6) розпочати публичні роботи, щоби подати людям заробок; 7) доставити безплатно сіль і 8) щоби держава та край позволили відложити сплату рат від позичок, затягнених давнїйше. — На те відповів п. Намістник ґр. Потоцкий, що о то він вже старає ся. Зажадав іменно від віденьского правительства около 3 мілїонів на ратункові цїли, подбав у військових властий, що резервісти, а навіть постійно приналежні до армії будуть вільні сего року від військових вправ, причім маневри не відбудуть ся в околицях навіщених повению. Також инші постуляти, виражені депутациєю, поручено дотичним властям до увзгляднення, а що найважнїйше, подбано о те, що сойм буде скликаний імовірно около 20 вересня. Подібну прихильну відповідь дав депутациї краєвий віцемаршалок др. Пілят.

**— Товариство Руских Женщин** в Станиславові пригадує ще раз Вп. Родимцям, щоби як найчисленнїйше давали дівчата свої до Інституту сего товариства, зголошуючи ся на руки видїлової панї А. Індишевскої, Станиславів, Мрочковского 3. Оплата місячна виносить 40 К, сестри платять по 30 К. Платити належить з гори, не увзглядняючи сьвят. Дївчата мають мати найменше по 6 пар значеного біля. Родичі мусять вписати ся в члени товариства. Дуже добрий вислїд сегорічної клясифікациї (всї інститутки мали поступ добрий, кілька відзначаючий) повинен стати заохотою на рік слїдуючий, тим більше, що видїл, стараючи ся з кождим роком усувати недостачі в урядженю інституту, і на сей рік заводить много улїпшень, і так: Дівчата крім материньского догляду і опіки будуть мати безплатну поміч в науцї шкільній і будуть побирати науку рускої лїтератури, сьпіву і ґімнастики на кошт інституту. Крім того зазначити належить, що інститут сей єсть одиноким чисто народним інститутом дівочим на широкім просторі Станиславівщини і сусїдних повітів і що тїшить ся далеко меншим числом вихованок, якби повинен.

**— Войсковий бальон.** З Копачинець доносять: Войсковий бальон Teufel, з перемиского відділу аеронавтичного, випущений з Перемишля в пятницю в ночи, упав в суботу, перелетївши всхідну границю Галичини в околици Камінця подільского. В лодцї були: командант відділу аеронавтичного поручник Енґель і поручник Моравский. В Каменцї власти российскі задержали їх чотири днї, а по полагодженю формальностий випустили. Оба офіцири вернули відтак зелїзницею до Перемишля.

## Господарство, промисл і торговля.

**— Ц. к. Дирекция зелїзниць державних** оповіщує: Сам доносить ся, що дня 8 с. м. привернено знов загальний рух на шляху Тартарів Микуличин.

## ТЕЛЕГРАМИ.

**Відень** 14 серпня. Управа войска і краєвої оборони розпорядила в наслїдок послїдної катастрофи елементарної, щоби в Чехії, на Моравї, Шлеску і західній Галичинї жовніри не належачі до чинної службы, а безпосередно діткнені тими шкодами, або котрих родини діткнені тими шкодами, були увільнені від вправ або перенесені назад в стан нечинний; дальше, щоби чинні вояки з тих самих причин одержали по можности урльоп на 14 днів.

**Будапешт** 14 серпня. В наслїдок нединскреции дві часописи оголосили проект реферату, який має предложити комісия слїдча. В рефераті каже ся між иньшим, що Сапарі провинив ся против народних змагань але правительство і ґр. Кін не мали в тім нїякої участи. В суботу відбуде ся засїданє комісиї слїдчої, щоби викрити, хто допустив ся нединскреции.

**Білград** 14 серпня. Король поручив Авакумовичеви утворенє нового кабінету. В новім кабінетї мають бути обсаджені на ново теки міністра справедливости, віроісповідань і скарбу.

**Білград** 14 серпня. Дневники з великою резервою обговорюють кризу. „Народ. Лист." і „Народ" докоряють правительству за то, що оно через так короткий час не могло удержати згоди. „Народ" взиває правительство, щоби оно звернуло увагу на Балкан, а не витягало особистої зависти. „Народ. Лист" каже, що зачинає ся траґікомедия, котру він передвиджував зараз по подіях з 11 червня.

**Константинополь** 14 серпня. Місто Крушево, як зачувати має бути в руках ворохобників, а войско турецке в силї 3000 мужа обляrло місто.



За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

австрийску хоругов. Музика заграла, а з пограничної австрийскої кріпости в Старій Ґрадиспі загриміло 21 вистрілів з пушок. Зараз коло мосту повитав команданта турецкий каймакам (начальник повіта) і посходило ся множество людий, котрі зовсїм спокійно придивляли ся походови войска; навіть заптї (турецкі жандарми) і малі відділи правильного турецкого войска не ставили нїякого опору. Каймакам повів команданта з цїлою его дружиною до свого помешканя і тут ще раз завірив его о своїй льояльности. Передна сторожа, зложена з відділу кавалериї, поїхала звідси дальше і так само нїгде не стрітила нїякого опору. Дня 31 липня рано станула ся кольонна в Банялюцї. Кавалерия, виславши наперед патрулї, а розвідавшись, що всюди спокій і що 600 ворохобників втекло в гори, вступила до міста. Килькох беґів (турецких вельмож) і православних сьвящеників вийшло австрийскому войску на стрічу, а жителї міста витали хорватских уланів окликами „Слава!" і „Живіо!" Коли відтак цїла дивізия вступила до міста, вивішено на кріпости в містї австрийску хоругов, музика заграла австрийский імн, а войско спрезентувало оружиє.

Доси відбуло ся все в спокою. Турки не ставили нїгде опору, дивили ся на все байдужно. Бар. Филипович, яко начальний командант окупацийної армії, перейшовши через Саву, велїв роздавати зібраному народови проклямацию, в котрій між иншим так було сказано: „Войско цїсаря Австриї і короля Угорщини переступило границю вашого краю. Оно не приходить яко ворог, щоби сей край насильно забирати. Оно приходить яко приятель, щоби зробити конець тому лиху, котре від многих лїт непокоїть не лиш Босну і Герцеґовину, але й сусїдні краї Австро-Угорщини. Цїсар і король довідав ся з прикростию, що межиусобиця пустошить сей красний край, що жителї сего краю ведуть борбу одні з другими, що торговля і вся робота устала, що ваші стада і череди стають ся жертвою рабунку, що ваші поля стоять перелогом та що по містах і селах настала нужда. Войско не приносить вам війни, лиш мир. Наше оружиє має кождого боронити, нїкого не гнобити. Цїсар і король приказує, щоби всї сини сего краю користували ся однаковими правами після законів сего краю, щоби всї були безпечні свого житя, своєї віри, свого майна і добра. Під его могучим скиптром жиє богато народів, а кождий говорить своєю рідною мовою. Він панує над ісповідниками многих вір, а кождий ісповідує свобідно свою віру. Віддайте ся з довірєм під опіку окритих славою прапорів Австро-Угорщини! Приймїть наших вояків як приятелїв, будьте послушні зверхностям, возьміть ся знову до свого занятя, а плоди ваших трудів будуть вам забезпечені."

(Дальше буде).

З друкарнї В. Лозиньского — під зарядом В. І. Вебера. (Телефона число 569).